

Brussel, 29 juni 2026
(OR. en)

11302/26

Interinstitutioneel dossier:
2026/0185 (NLE)

POLCOM 249
SERVICES 31
FDI 26
COASI 119

VOORSTEL

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 343 final
Betreft:	Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende de sluiting van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 343 final.

Bijlage: COM(2026) 343 final

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 29.6.2026
COM(2026) 343 final

2026/0185 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de sluiting van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de
Europese Unie en Indonesië**

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Van de grootste handelspartners van de EU voor goederen stond Indonesië in 2025 wereldwijd op plaats dertig en van de landen van de Associatie van Zuidoost-Aziatische Staten (Asean) op plaats vijf, terwijl de EU de op drie na grootste handelspartner van Indonesië was, en goed was voor 6 % van de totale handel van Indonesië. De waarde van de bilaterale handel tussen de twee partners bedroeg dat jaar 28,9 miljard EUR (10,2 miljard EUR uitvoer uit de EU; 18,7 miljard EUR invoer in de EU). Indonesië exporteert voornamelijk landbouwproducten, basismetalen, chemische stoffen, machines en apparaten, vetten en oliën en schoeisel naar de EU. De EU exporteert voornamelijk industriële producten naar Indonesië, waaronder machines en apparaten, transportmiddelen en chemische producten. De bilaterale handel in diensten tussen de EU en Indonesië vertegenwoordigde in 2024 een waarde van 9,3 miljard EUR (5,8 miljard EUR uitvoer uit de EU; 3,5 miljard EUR invoer in de EU). De totale buitenlandse directe investeringen (BDI) van de EU in Indonesië hadden in 2024 een waarde van 24,7 miljard EUR, terwijl de Indonesische BDI in de EU 1,3 miljard EUR bedroegen.

Indonesië is sinds 1995 lid van de WTO en geniet momenteel handelspreferenties van de EU in het kader van het stelsel van algemene preferenties (SAP), waarvan het de op een na grootste begunstigde is. In 2024 kwam 44 % van de Indonesische uitvoer naar de EU in aanmerking voor verlaagde tarieven in het kader van het SAP. Met ingang van 1 januari 2027 zal Indonesië echter niet meer van het SAP kunnen profiteren, omdat het de afgelopen drie jaar de status van “hogermiddeninkomensland” had.

Op 23 april 2007 heeft de Raad de Commissie gemachtigd te onderhandelen over een vrijhandelsovereenkomst met de lidstaten van de Asean, waarvan Indonesië lid is. Die machtiging voorzag in de mogelijkheid van bilaterale onderhandelingen met de leden van de Asean.

In oktober 2013 heeft de Raad het toepassingsgebied van zijn onderhandelingsrichtsnoeren uitgebreid met bepalingen inzake investeringsbescherming.

Op 13 juli 2016 heeft de Raad de Commissie gemachtigd te onderhandelen over een brede economische partnerschapsovereenkomst (Comprehensive Economic Partnership Agreement – CEPA) met Indonesië

De CEPA-onderhandelingen zijn op 19 juli 2016 officieel geopend door de Indonesische minister van Handel Thomas Lembong en de EU-ambassadeur in Indonesië Vincent Guérend. De onderhandelingen hadden onder meer betrekking op investeringsbescherming. Naar aanleiding van Advies 2/15 van het Hof van Justitie van 16 mei 2017 werd echter besloten dat het onderdeel investeringsbescherming de basis zou vormen van een op zichzelf staande overeenkomst. De Commissie heeft het Comité handelspolitiek in kennis gesteld van haar besluit om de CEPA en de investeringsbeschermingsovereenkomst (Investment Protection Agreement – IPA) in 2021 te splitsen na de hervatting van de onderhandelingen na de COVID-19-pandemie.

De onderhandelingen over een IPA tussen de Europese Unie en Indonesië zijn op 23 september 2025 met succes afgerond, samen met de onderhandelingen over de CEPA.

De juridisch getoetste teksten van de IPA zijn openbaar gemaakt en kunnen via de volgende link worden geraadpleegd:

De Commissie doet de volgende voorstellen voor besluiten van de Raad:

- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van de brede economische partnerschapsovereenkomsten tussen de Europese Unie en Indonesië;
- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de brede economische partnerschapsovereenkomsten tussen de Europese Unie en Indonesië;
- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië;
- voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië.

Bijgevoegd voorstel voor een besluit van de Raad vormt het rechtsinstrument voor de afsluiting van de IPA tussen de Europese Unie en Indonesië.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Voordat de onderhandelingen over de IPA werden afgerond, hebben de EU en Indonesië onderhandeld over een partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst (PSO), die op 9 november 2009 in Jakarta werd ondertekend en op 1 mei 2014 in werking is getreden. De overeenkomst vormt de basis voor samenwerking op uiteenlopende beleidsterreinen, waaronder mensenrechten en handel, alsook voor een regelmatige politieke dialoog en sectorale samenwerking.

Zodra de IPA in werking treedt, zal zij naast de PSO bestaan als een specifieke overeenkomst en een integraal onderdeel van de algemene bilaterale betrekkingen tussen de EU en Indonesië. De twee overeenkomsten bevatten geen tegenstrijdige bepalingen.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De IPA is volledig in overeenstemming met het beleid van de Unie en vereist niet dat de EU overgaat tot wijziging van haar regels, voorschriften of normen op enig gereguleerd gebied. Voorts waarborgt de CEPA volledig het recht van de EU en Indonesië om op hun grondgebied regelgeving vast te stellen ter verwezenlijking van legitieme beleidsdoelstellingen, zoals de bescherming van de openbare zeden, sociale of consumentenbescherming, privacy- en gegevensbescherming, duurzame ontwikkeling of de bevordering en bescherming van culturele diversiteit.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Materiële rechtsgrondslag**

Artikel 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in onderhandelingen over en sluiting van handelsovereenkomsten in het kader van de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie, waaronder buitenlandse directe investeringen vallen.

Aangezien de belangrijkste doelstelling van de IPA erin bestaat een beter klimaat te scheppen voor de ontwikkeling van buitenlandse directe investeringen tussen de EU en Indonesië, en de

nodige regelingen vast te stellen voor de bescherming van dergelijke investeringen, is de materiële rechtsgrondslag artikel 207 VWEU.

Gezien het onderwerp van de beoogde overeenkomst, is het passend dat de Commissie een voorstel in die zin bij de Raad indient.

- **Procedurele rechtsgrondslag**

Aangezien artikel 207 VWEU de materiële rechtsgrondslag vormt, moet de Raad het besluit tot sluiting van de overeenkomst vaststellen na goedkeuring door het Europees Parlement, overeenkomstig artikel 218, lid 6, punt a), VWEU.

De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit tot sluiting van de overeenkomst is derhalve artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), VWEU.

- **Bevoegdheid van de Unie**

Overeenkomstig Advies 2/15 van het Hof van Justitie van 16 mei 2017 over de vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en Singapore zouden alle door de IPA bestreken materies onder de exclusieve bevoegdheid van de EU en meer in het bijzonder onder artikel 207 VWEU vallen. Het Hof bevestigde de exclusieve bevoegdheid van de EU op het gebied van de gemeenschappelijke handelspolitiek op grond van artikel 207, lid 1, VWEU, en artikel 3, lid 2, VWEU.

Daaruit volgt dat de IPA door de Unie moet worden gesloten bij een besluit van de Raad op basis van artikel 218, lid 6, VWEU, na goedkeuring van het Europees Parlement.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De IPA zoals deze wordt voorgelegd aan de Raad bestrijkt geen aangelegenheden die niet onder de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen.

- **Evenredigheid**

Investeringsbeschermingsovereenkomsten zijn het geschikte middel om een beter klimaat te scheppen voor de ontwikkeling van buitenlandse directe investeringen en om de nodige regelingen vast te stellen voor de bescherming van dergelijke investeringen tussen de EU en een derde land. Er is geen alternatief om de desbetreffende beschermingsinspanningen juridisch bindend te maken.

Dit initiatief streeft rechtstreeks de doelstelling van de Unie op het gebied van extern optreden na en draagt bij tot de politieke prioriteit van de “EU als sterkere mondiale speler”. Het is in overeenstemming met de uitgangspunten van de integrale EU-strategie om met anderen samen te werken en de externe partnerschappen van de EU op verantwoorde wijze te vernieuwen om aldus de externe prioriteiten van de EU te verwezenlijken. Het draagt bij aan de handels- en ontwikkelingsdoelstellingen van de EU.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel is in overeenstemming met artikel 218, lid 6, VWEU, uit hoofde waarvan de Raad besluiten over de sluiting van internationale overeenkomsten vaststelt. Er bestaat geen ander rechtsinstrument dat kan worden gebruikt om de in dit voorstel uitgedrukte doelstellingen te bereiken. Dit voorstel voor een besluit van de Raad wordt ingediend overeenkomstig artikel 218, lid 6, VWEU, uit hoofde waarvan de Raad een besluit houdende

sluiting van de overeenkomst voorstelt. Er bestaat geen ander rechtsinstrument dat kan worden gebruikt om de in dit voorstel geformuleerde doelstelling te bereiken.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De EU-lidstaten zijn vóór en tijdens de onderhandelingen via het Comité handelspolitiek van de Raad, alsook in de subgroep diensten en investeringen daarvan, zowel mondeling als schriftelijk regelmatig geïnformeerd en geraadpleegd over de verschillende aspecten van de onderhandelingen. Ook het Europees Parlement is via zijn Commissie internationale handel (INTA) regelmatig geïnformeerd en geraadpleegd. Beide instellingen kregen gedurende het gehele proces inzage in de teksten van de onderhandelingsresultaten.

Parallel aan de onderhandelingen heeft de Commissie een [duurzaamheidseffectbeoordeling](#) van de CEPA tussen de EU en Indonesië laten uitvoeren.

In de duurzaamheidseffectbeoordeling, die in september 2019 werd afgerond ter ondersteuning van de onderhandelingen over een vrijhandels- en investeringsbeschermingsovereenkomst, werd onderzocht hoe de bepalingen over handel en investeringen van de CEPA waarover werd onderhandeld, van invloed kunnen zijn op economische, sociale, mensenrechten- en milieukwesties in de EU en in Indonesië. Daarbij werd voortgebouwd op de analyse in de duurzaamheidseffectbeoordeling die in 2009 werd uitgevoerd ter ondersteuning van de interregionale onderhandelingen over een handelsovereenkomst tussen de EU en de Asean, die werd aangevuld met actuelere informatie. Ook werd de beoordeling sterk toegespitst op de specifieke kenmerken en mogelijke gevolgen van bilaterale onderhandelingen met alleen Indonesië.

In het algemeen werd in de duurzaamheidseffectbeoordeling geconcludeerd dat verwacht werd dat de overeenkomst voor beide partijen en hun samenlevingen positief zou uitpakken ten aanzien van alle belangrijke economische indicatoren (bbp, welvaart, mondiale en bilaterale handel), waarbij de voordelen voor Indonesië groter zouden zijn dan voor de EU door de verschillende relatieve omvang van de twee economieën.

In het kader van de duurzaamheidseffectbeoordeling en tijdens de onderhandelingen heeft de Commissie maatschappelijke organisaties de kans gegeven hun stem te laten horen, vragen te stellen en bij te dragen aan een degelijk, empirisch onderbouwd en transparant maatschappelijk debat, onder meer door middel van specifieke dialogen met het maatschappelijk middenveld, een workshop met lokale belanghebbenden in Indonesië, bilaterale bijeenkomsten, interviews en online-enquêtes.

Voorts heeft de Commissie tijdens de onderhandelingen op haar website verslagen over de onderhandelingsronden, de tekstvoorstellen, persberichten, factsheets en achtergrondinformatie gepubliceerd en regelmatig bijgewerkt, overeenkomstig haar transparantiebeleid.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

De duurzaamheidseffectbeoordeling van de CEPA werd uitgevoerd door een consortium van onafhankelijke adviesbureaus onder leiding van Development Solutions en in opdracht van het directoraat-generaal Handel van de Commissie.

- **Effectbeoordeling**

In de effectbeoordeling in het kader van het voorstel van de Commissie voor een onderhandelingsmandaat voor een vrijhandelsovereenkomst tussen de EU en de Asean is ook aandacht besteed aan onderhandelingen over bilaterale vrijhandelsovereenkomsten tussen de EU en Zuidoost-Aziatische landen.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De IPA valt niet onder Refit-procedures.

- **Grondrechten**

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de bescherming van de grondrechten in de Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De IPA zal geen financiële gevolgen voor de EU-begroting hebben.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De IPA omvat institutionele bepalingen die voorzien in een structuur voor uitvoeringsorganen teneinde voortdurend toezicht te houden op de uitvoering, de werking en het effect van de IPA.

Het institutionele hoofdstuk van de IPA stelt een comité in dat als voornaamste taak het toezicht houden op en het vergemakkelijken van de uitvoering en toepassing van de IPA heeft.

Het comité zal met deelnemende vertegenwoordigers aan een dialoog met het maatschappelijk middenveld van gedachten wisselen over onderwerpen die verband houden met de uitvoering van de overeenkomst.

In het kader van de IPA worden ook interne adviesgroepen opgericht met een evenwichtige vertegenwoordiging van onafhankelijke maatschappelijke organisaties, op basis van een multistakeholderbenadering waarbij relevante belangengroepen op economisch, sociaal en milieugebied worden betrokken. De interne adviesgroepen kunnen standpunten te kennen geven en aanbevelingen doen met betrekking tot de werking en uitvoering van de IPA. Zij komen ten minste eenmaal per jaar bijeen.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

De bepalingen van de IPA vormen het rechtskader voor de bescherming van investeerders en hun investeringen op de respectieve grondgebieden van de EU en Indonesië. De IPA zorgt voor een passend evenwicht tussen de bescherming van investeerders en hun investeringen enerzijds en het recht van overheden om te reguleren in het algemeen belang anderzijds.

De materiële verplichtingen in het deel over investeringsbescherming sluiten nauw aan bij de hervormde EU-aanpak, zoals opgenomen in alle tot dusver gesloten EU-overeenkomsten. De desbetreffende bepalingen herbevestigen met name het recht van de partijen om regelgeving

vast te stellen en bevestigen dat het regelgevingskader voor investeringen kan evolueren – ook op manieren die negatieve gevolgen kunnen hebben voor specifieke investeringen.

De bepalingen inzake investeringsbescherming zijn gebaseerd op duidelijke en nauwkeurige normen die buitenlandse investeerders fundamentele garanties bieden wanneer zij besluiten om in respectievelijk de EU of Indonesië te investeren. Naast non-discriminatieverplichtingen omvatten deze garanties bescherming tegen onteigening zonder compensatie, verbintenissen met betrekking tot eerlijke en billijke behandeling en fysieke veiligheid, compensatie voor verliezen als gevolg van oorlog of andere gewapende conflicten, en de vrije overdracht van middelen. Belangrijk is dat in de bepalingen nauwkeurig wordt omschreven onder welke omstandigheden kan worden vastgesteld dat een partij de norm inzake eerlijke en billijke behandeling heeft geschonden, waardoor de ruimte voor discretionaire uitlegging in geval van geschillen aanzienlijk wordt beperkt.

Deze beschermingsnormen zijn verder onderworpen aan specifieke uitzonderingen die bedoeld zijn om waar nodig extra beleidsruimte te behouden, onder meer door prudentiële uitzonderingen, uitzonderingen op grond van veiligheidsoverwegingen en algemene uitzonderingen.

De IPA wordt verder ondersteund door een solide geschillenbeslechtsmechanisme dat bestaat uit a) bemiddeling tussen investeerders en staten en b) geschillenbeslechting tussen staten (state-state dispute settlement – SSDS). Het SSDS-mechanisme zorgt ervoor dat de rechten en verplichtingen waarin de IPA voorziet, afdwingbaar zijn. De EU en Indonesië verbinden zich er ook toe de onderhandelingen over de beslechting van investeringsgeschillen tussen een partij en een investeerder van de andere partij, alsook over interpretatieve richtsnoeren inzake belastingmaatregelen en onteigening, uiterlijk op de datum van inwerkingtreding van de IPA te hervatten. Daarbij komen beide partijen overeen rekening te houden met de vooruitgang die in de relevante internationale fora is geboekt bij de hervorming van de beslechting van investeringsgeschillen.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de sluiting van de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, in samenhang met artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien de goedkeuring van het Europees Parlement¹,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Overeenkomstig Besluit [XX] van de Raad² is de investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië (“de Overeenkomst”) op [XX XX 2026] ondertekend, onder voorbehoud van de sluiting ervan op een latere datum.
- (2) De overeenkomst moet zorgen voor de bevordering van de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie door een investeringsbeschermingsovereenkomst met Indonesië tot stand te brengen.
- (3) De overeenkomst moet worden goedgekeurd.
- (4) Overeenkomstig artikel 6.12 van de overeenkomst kunnen binnen de Unie door personen geen rechten aan de overeenkomst worden ontleend of uit hoofde van de overeenkomst aan personen verplichtingen worden opgelegd, anders dan die welke tussen de Partijen in het leven zijn geroepen uit hoofde van internationaal publiekrecht,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De investeringsbeschermingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Indonesië (“de overeenkomst”) wordt goedgekeurd³.

¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

² [Referentie invoegen].

³ De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld⁴.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter

⁴ De datum van inwerkingtreding van de overeenkomst zal door het secretariaat-generaal van de Raad worden bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.